

اصل مطابقت دقیق اسناد

در اعتبارات اسنادی الکترونیکی

رسول بهرامپوری

نویسندهٔ مسئول: دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران

law4aidin@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۵

چکیده:

پیشرفت فناوری اطلاعات و توسعهٔ ارتباطات جهانی، در عرصهٔ ابزارهای پرداخت در تجارت بین‌الملل، به‌ویژه اعتبارات اسنادی، نیز تأثیر گذار بوده است. امروزه فرایند صدور اعتبارات اسنادی و ارائهٔ اسناد آن در بسیاری از موارد به‌صورت الکترونیکی و بدون ردوبدل شدن اسناد کاغذی انجام می‌شود. با توجه به اینکه اصل مطابقت دقیق اسناد یکی از اصول بنیادین حاکم بر اعتبارات اسنادی است، اتاق بازرگانی بین‌المللی به این موضوع توجه ویژه داشته و با هدف ترویج استفاده از این ابزار پرداخت در تجارت بین‌الملل، «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائهٔ الکترونیکی اسناد» را در این زمینه، مطابق با مقتضیات اعتبارات اسنادی و همگام با پیشرفت‌های فناوری اطلاعات، به‌روزرسانی کرده است. در این پژوهش، با روشی تحلیلی-توصیفی، موارد لازم‌الرعايه توسط ذی‌نفع (در ارائهٔ اسناد) و بانک‌های دخیل در فرایند اعتبار اسنادی (در سنجش مطابقت دقیق اسناد با اعتبار اسنادی) و حدود تکالیف آن‌ها تحلیل می‌شود و محدودیت‌ها و موانع موجود در این عرصه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژه‌های کلیدی: اعتبار اسنادی، اتاق بازرگانی بین‌المللی، ذی‌نفع، بانک

صادرکننده.

مقدمه

اتاق بازرگانی بین‌المللی برای نخستین بار در سال ۲۰۰۲ ضمیمه‌ای مخصوص درباره اعتبارات اسنادی الکترونیکی^۱ به‌عنوان مکمل متن «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی»^۲ منتشر کرد و پس از آن، مقررات مزبور، هم‌زمان با مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی در سال ۲۰۰۷ اصلاح شد و متعاقباً در سال ۲۰۱۹ ویرایش جدید آن^۳ متناسب با پیشرفت‌های فناوری اطلاعات بازنگری و به‌روزرسانی شد و احکام متعددی در خصوص ارائه الکترونیکی اسناد در آن بیان گردید.

اصل مطابقت دقیق اسناد^۴ یکی از اصول بنیادین اعتبارات اسنادی است و مطابق آن، ذی‌نفع برای دریافت وجه اعتبار اسنادی باید دقیقاً همان اسنادی را که در متن اعتبار اسنادی (اعتبارنامه) بر آن‌ها تصریح شده است، به بانک (بانک ابلاغ‌کننده)^۵ یا بانک تأییدکننده^۶ ارائه کند و هرگونه نقصان یا مغایرت میان اسناد ارائه‌شده توسط ذی‌نفع و متن اعتبار اسنادی، موجب عدم استحقاق او برای دریافت وجه اعتبار اسنادی خواهد شد و بانک مکلف است اسناد مزبور را رد کند و از پرداخت وجه به وی خودداری نماید. بر این اساس، با توجه به پیشرفت فناوری اطلاعات و ترویج بیش از پیش ابزارهای الکترونیکی و توسعه ارائه اسناد به صورت الکترونیکی در اعتبارات اسنادی، بررسی ضوابط حاکم بر این موضوع و قیود و محدودیت‌های موجود در آن ضروری است تا از یک سو بانک‌ها به تکالیف خود در این زمینه آگاهی داشته باشند و از سوی دیگر، ذی‌نفع اعتبار اسنادی با رعایت این ضوابط بتواند اسناد مزبور را مطابق اعتبار اسنادی تحصیل و به بانک ارائه کند و استحقاق دریافت وجه اعتبار اسنادی را بیابد.

1. E-UCP Credit

2. Uniform Customs and Practices for Documentary Credits (UCP)

3. Uniform Customs and Practice for Documentary Credits for Electronic Presentation

4. The Principle of Strict Compliance

5. Advising Bank

6. Confirming Bank

با توجه به عدم رواج استفاده از اعتبارات اسنادی الکترونیکی در نظام بانکی کشور ایران، مقررات تنظیم شده در زمینه ابزارهای پرداخت بین‌المللی (از جمله مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی) نیز به این موضوع توجهی نشان نداده و در نتیجه تحقیقات نویسندگان حقوقی نیز از این عرصه غافل است و صرفاً در موارد معدودی، مقالاتی در خصوص اعتبارات اسنادی الکترونیکی نگارش یافته که بیشتر به چالش‌های موجود در این زمینه پرداخته است و در خصوص جایگاه اصل مطابقت دقیق اسناد در اعتبارات اسنادی الکترونیکی و شرایط و حدود الزامات ناشی از آن، تا کنون مطلبی مستقل و جامع نوشته نشده است؛ در حالی که با توجه به رشد سریع تجارت الکترونیک و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی در کشور ایران و رواج قریب‌الوقوع اعتبارات اسنادی الکترونیکی در نظام بانکی کشور، بررسی ضوابط و شرایط موجود در این عرصه (به خصوص دامنه اجرای اصل مطابقت دقیق اسناد) ضروری است تا نتایج تحقیقات مزبور، مورد استفاده بانک‌ها و مراجع مقرر گردد.

این نوشتار، با روشی تحلیلی-توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و تدقیق در مقررات و رویه‌اتاق بازرگانی بین‌المللی، به دنبال پاسخ به این پرسش است که شرایط و الزام‌های موجود در ارائه اسناد به صورت الکترونیکی برای دریافت وجه اعتبار اسنادی چیست و چه محدودیت‌هایی در این زمینه وجود دارد. از این رو پس از بیان مبانی اصل مطابقت دقیق اسناد و همچنین نقش فناوری اطلاعات در ارائه اسناد موضوع اعتبار اسنادی به بانک، دامنه اجرای این اصل در پرتوی مقررات مربوط به اعتبارات اسنادی الکترونیکی بررسی می‌شود و شرایط و الزامات موجود و نحوه ارائه اسناد مذکور در اعتبار اسنادی به بانک و همچنین برخی محدودیت‌های این عرصه مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

۱.۱ اصل مطابقت دقیق اسناد

یکی از اصول اساسی اعتبارات اسنادی، اصل مطابقت دقیق اسناد ارائه شده به بانک با اعتبار اسنادی است. مطابق این اصل، اسنادی که ذی‌نفع به بانک ارائه می‌کند، باید

با شروط و عبارات اعتبار اسنادی به صورت دقیق منطبق باشد و در صورت هر گونه عدم مطابقت میان اسناد ارائه شده توسط ذی نفع و متن اعتبار، بانک از پرداخت بر اساس اسناد غیر منطبق امتناع می کند. (Chow & Schoenbaum, 2020, p. 267)

در پرونده ای^۱ صریحاً ابراز شده است: «اگر اسناد ارائه شده تقریباً شبیه به اسناد شرط شده باشند یا کار کرد یکسان با آن اسناد داشته باشند، نیز مطابقت دقیق اسناد وجود ندارد» (Davies & Snyder, 2014, p. 287). به این ترتیب لازم است اسناد ارائه شده مطابقتی دقیق با شروط و عبارات مندرج در اعتبار اسنادی داشته باشند و در غیر این صورت، حتی اگر کار کرد مشابه یا ارزش حقوقی برابر یا بالاتر نیز داشته باشند، اسنادی غیر منطبق تلقی می شوند و بانک بر اساس این اسناد، اعتبار اسنادی را پرداخت نمی کند و در اعتبار اسنادی، این قاعده که «تخطی بی اهمیت و ناچیز از متن قانون یا قرارداد ضمانت اجرا ندارد» (قاعده ناچیزی)^۲ فاقد جایگاه است. (Karl, 2003, p. 22)

در این بند، مبنای اصل مطابقت دقیق اسناد و همچنین رویکرد نظام های حقوقی به آن بررسی و تحلیل می شود.

۱-۱. مبنای اصل مطابقت دقیق اسناد

مبنای اصل مطابقت دقیق اسناد، زنجیره نمایندگی هایی است که در اعتبار اسنادی وجود دارد؛ در پرداخت اعتبار اسنادی، بانک ابلاغ کننده نماینده بانک صادر کننده و بانک صادر کننده نماینده متقاضی اعتبار اسنادی در پرداخت به ذی نفع است (Kaynak & Seyoum, 2014, p. 208) و این به معنای آن است که هر یک از نمایندگان باید در حدود نمایندگی خود عمل کنند و صرفاً پرداخت را بر اساس اسناد کاملاً منطبق با اعتبار اسنادی

1 . Equitable Trust Company of New York V. Dawson Partners Ltd (1927)

۲. قاعده لاتین «De minimis non curat lex» که در کامن لا به قاعده «Insignificance» معروف است،

بیانگر این است که حقوق، خود را در گیر امور جزئی و بی اهمیت نمی کند. برای مطالعه بیشتر نک:

Garner, Garner's Dictionary of Legal Usage, p. 263.

انجام دهند. پس از آنکه بانک ابلاغ کننده در مقابل ارائه اسناد توسط ذی نفع، پرداخت را به وی انجام داد، اسناد را به بانک صادر کننده ارائه می کند و بانک صادر کننده این اسناد را به متقاضی اعتبار اسنادی ارائه می نماید و در هر یک از این مراحل، مطابقت دقیق مفاد اسناد با شروط اعتبار اسنادی بررسی می شود و در صورت وجود هر گونه مغایرت، اصیل حق دارد اسناد را نپذیرد و پرداخت انجام شده را در محدوده نمایندگی ندانند و از باز پرداخت وجه اعتبار اسنادی به نماینده خود امتناع کند.

با توجه به اینکه تعهد بانک صرفاً بررسی اسناد است و اجرا یا عدم اجرای قرارداد پایه ارتباطی با بانک ندارد، صرف آنکه اسناد ارائه شده ظاهراً منطبق با اعتبار اسنادی باشند کافی است و بانک تکلیفی برای بررسی ماهوی اسناد ندارد. همچنین بانک ملزم نیست خود را درگیر اهمیت و ارزش حقوقی اسنادی کند که دستور دریافت آن ها به او داده شده است؛ زیرا حتی اگر ارزش حقوقی این اسناد به ظاهر قابل خدشه باشد، این اسناد که در شکل های مقرر تهیه شده اند، ممکن است دارای نوعی ارزش تجاری برای طرفین (خریدار و فروشنده) باشند (اشمیتوف، ۱۳۹۱، ص ۶۲۷).

اصل مطابقت دقیق اسناد نباید به صورت انعطاف پذیر اجرا شود و در برخی موارد قابل مسامحه، مانند غلط های تایپی یا مختصر نویسی، دلیلی برای رد اسناد ارائه شده توسط بانک شود. برای مثال در پرونده ای^۱ در اسناد ارائه شده به بانک، به جای درج عبارت number 105 عبارت مختصر no 105 ذکر شده بود و بانک بر این اساس، به عنوان عدم مطابقت دقیق، از پرداخت اعتبار اسنادی امتناع کرد و دادگاه رسیدگی کننده در آمریکا چنین استدلالی را نپذیرفت و اعتبار را قابل پرداخت دانست. در انگلستان نیز دیدگاه مشابهی درباره این موضوع وجود دارد که اشتباهات تایپی و غیر قابل اعتنا، نمی توانند مستمسکی برای عدم مطابقت اسناد باشند (Hao, 2013, p. 203). این اشتباهات را برخی

1 . Tosco FDLC V. Clarkesville Bank (1983)

نویسندگان «عدم تطابق اتفاقی»^۱ نامیده‌اند. (Kaynak & Seyoum, 2014, p.209)

۲-۱. رویکرد نظام‌های حقوقی به اصل مطابقت دقیق اسناد

اصل مطابقت دقیق اسناد، در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی در مواد متعددی مورد اشاره قرار گرفته است. ماده ۱۲ این مقررات بیان می‌دارد: «ارائه منطبق ارائه‌ای است که با شروط و عبارات اعتبار اسنادی، مواد قابل اعمال این مقررات و استانداردهای بین‌المللی عملیات بانکی مطابقت دارد.» در مواد ۷ و ۸ این مقررات، تعهد بانک صادرکننده و بانک تأییدکننده به پرداخت اعتبار اسنادی، مشروط به ارائه اسناد مطابق دانسته شده و در بند ۱ ماده ۱۶ به صراحت بیان شده است: «هنگامی که بانک کارگزار تعیین شده^۲، بانک تأییدکننده (در صورت وجود) یا بانک صادرکننده تشخیص دهند که اسناد ارائه شده مغایر با شرایط اعتبار است، می‌توانند از پذیرش یا معامله اسناد خودداری کنند.»

قلمرو بررسی اسناد توسط بانک در بند ۱ ماده ۱۴ مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی بیان شده است که بانک‌ها اسناد ارائه شده را صرفاً بر اساس صورت ظاهر بررسی و مشخص می‌کنند که آیا اسناد ارائه شده مطابق با شرایط اعتبار به نظر می‌رسند یا خیر. بانک‌ها در بررسی مطابقت اسناد، دقت متعارف در عرف بانکداری را به کار می‌برند. رویه‌های استاندارد بانکداری بین‌المللی (ISBP)^۳ که اتاق بازرگانی بین‌المللی در سال ۲۰۰۲ تصویب کرده و تاکنون نسخ متعددی از آن منتشر شده است، فهرست جامعی از الزامات را دربر دارد که بانک‌ها در عملیات خود برای رسیدگی به اسناد ارائه شده، به منظور حصول اطمینان از تطابق اسناد با رویه‌های مورد نظر اتاق بازرگانی بین‌المللی، به آن مراجعه می‌کنند.

تمام کشورها مطابق با مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی به این اصل عمل

1 . Accidental Discrepancies

2 . Nominated Bank

3 . International Standard Banking Practice

می‌کنند. هنگامی که قرارداد پایه منعقد می‌شود و شیوه پرداخت اعتبار اسنادی مشخص می‌گردد، توافق طرفین بر گشایش اعتبار بر اساس عرف و روش یکنواخت اعتبارات اسنادی است و این مقررات در قرارداد میان متقاضی و بانک صادر کننده شرط می‌شود و به این ترتیب، این اصل در درجه اول اعتبار قراردادی می‌یابد. اصل مطابقت دقیق اسناد در ایران نیز مورد عمل بوده و بانک‌ها در مقابل ارائه اسنادی که کاملاً منطبق با شروط و عبارات اعتبار اسنادی باشد، پرداخت را صورت می‌دهند و بند ۱۷ بخش نخست مجموعه مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۹۰) نیز به صراحت این اصل را شناسایی کرده است.

اصل مطابقت دقیق اسناد در رویه قضایی کشور انگلستان به عنوان یکی از اصول اساسی اعتبارات اسنادی به رسمیت شناخته شده و به نحو گسترده‌ای در پرونده‌های مرتبط^۱ توسط قضات مورد عمل قرار گرفته و بر لزوم مطابقت دقیق اسناد تصریح شده است (Ferrero, 2011, p. 2). در ایالات متحده آمریکا نیز این اصل از دیرباز در پرونده‌های بسیاری^۲ توسط رویه قضایی مورد تأکید قرار گرفته (Schaffer & Agustí, 2017, p. 198) و در قانون متحدالشکل تجارت ایالات متحده آمریکا^۳ نیز تصریح شده است. بند «a» ماده ۵۱۰۸ این قانون مقرر می‌دارد: «بانک صادر کننده باید جز در موارد مذکور در ماده ۵۱۰۹، ارائه اسنادی را که بر اساس ظاهرشان به صورت دقیق با شروط و عبارات اعتبار اسنادی منطبق هستند، محترم شمرده و پرداخت را صورت دهد. جز در موارد مذکور در ماده ۵۱۱۳ و مواردی که متقاضی اعتبار اسنادی، عدم مطابقت اسناد را می‌پذیرد، بانک صادر کننده باید از پرداخت بر اساس اسنادی که به صورت دقیق و کامل با شروط و عبارات اعتبار اسنادی منطبق نیستند، خودداری کند.»

1 . Moralice London Ltd V. Ed & f Man (1594)

2 . JH Rayner and Co v. Hambros Bank Ltd (1943)

3 . Uniform Commercial Code (UCC)

۲. نقش فناوری اطلاعات در ارائه اسناد موضوع اعتبار اسنادی به بانک

در دهه‌های پیش، فرایند صدور اعتبار اسنادی و پرداخت وجه به ذی نفع صرفاً به صورت فیزیکی و با ارائه اسناد کاغذی انجام می‌شد. با توجه به اینکه در اعتبارات اسنادی بین‌المللی، اشخاص دخیل در آن (متقاضی، ذی نفع، بانک صادر کننده و حسب مورد، بانک ابلاغ کننده، بانک تأیید کننده یا بانک تضمین کننده) در کشورهای مختلف اقامت دارند (Clarke & Hoooley, 2017, p. 832)، این شیوه از تعامل، زمان و هزینه زیادی از اشخاص دخیل در این ابزار پرداخت صرف کرد و در بسیاری موارد با اصل سرعت در تعارض بود.

حمایت از کارکرد اعتبار اسنادی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای پرداخت در عرصه تجارت بین‌الملل، اقتضای می‌کند که مقررات این عرصه نیز در تطبیق با مقتضیات روز به روز رسانی شود و در راستای تسهیل جریان بازرگانی بین‌المللی همواره حرکتی روبه جلو و مطابق با پیشرفت فناوری اطلاعات داشته باشد. (Reuvid & Sherlock, 2011, p. 18) مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی در خصوص اعتبارات اسنادی، اگرچه در دنیای اسناد کاغذی مقرراتی به روز، جامع و پیشرفته بود، در دنیای ابزارهای الکترونیکی و پیشرفته در عصر فناوری اطلاعات، نیاز به هماهنگی این مقررات با پیشرفت‌های روز به طرز محسوسی احساس می‌شود و اتاق بازرگانی بین‌المللی همواره در راستای این همگامی کوشیده است. این رویکرد باعث تداوم رواج این ابزار پرداخت بین‌المللی در عرصه تجارت بین‌الملل شده و بی‌اعتنایی به آن موجب می‌شود که تجار و بازرگانان از استفاده از آن رویگردان شوند و به ابزاری سریع‌تر متمایل گردند و برعکس، تنظیم مقررات هماهنگ با پیشرفت‌های الکترونیکی، سبب شده تا فعالان اقتصادی و تجاری اقبال بیشتری به این ابزار پرداخت نشان دهند و با توجه به مزایای متعدد آن، استفاده از این ابزار پرداخت گسترش یابد.

در ۶ ژوئن ۲۰۱۷، کمیسیون بانکی اتاق بازرگانی بین‌المللی در بیانیه‌ای مطبوعاتی از راه اندازی کارگروهی برای هماهنگی و دیجیتالی سازی امور مالی-تجاری خبر داد. یکی از مهم‌ترین مواردی که در این کارگروه بررسی شد، ارزیابی مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی

(به‌ویژه مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی) در تطبیق با پیشرفت و مقتضیات روز فناوری اطلاعات و سازگاری این مقررات با ارائه الکترونیکی اسناد در اعتبارات اسنادی بود، به‌نحوی که آشکارا بانک‌ها را قادر ساخت در فرایند صدور اعتبار اسنادی و پرداخت وجه آن، داده‌پیام^۱ را به‌عنوان اسناد منطبق با اعتبار اسنادی بپذیرند و ارزش و اعتبار اسناد کاغذی را برای آن‌ها قائل شوند (Schmand, 2018, p. 129).

توجه به رویکرد کشورها در این موضوع امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است و از این‌رو در تنظیم «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد»، دیدگاه‌های کمیته‌های ملی اتاق بازرگانی بین‌المللی در کشورهای مختلف دریافت شد و با توجه به تعداد بسیار زیاد نظرات ارسال شده، پس از جمع‌بندی نظرات و اعمال آن در متنی واحد توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی، برای نخستین بار در تاریخ کمیسیون بانکی اتاق بازرگانی بین‌المللی، برای تصویب این مقررات، رأی‌گیری بر خط انجام شد (Meynell, 2019, p. 13). این مقررات، تکمیل‌کننده «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی – نسخه ۶۰۰» در خصوص ارائه الکترونیکی اسناد و تبیین‌کننده الزامات و ضوابطی برای اشخاص دخیل در فرایند اعتبار اسنادی است و بند «a» از ماده ۱ آن بیان می‌دارد: «این مقررات، تکمیل‌کننده مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (نسخه ۶۰۰) به‌منظور مطابقت آن با ارائه صرفاً الکترونیکی اسناد یا ارائه ترکیبی آن‌ها (الکترونیکی و کاغذی) است.»

تنظیم مقرراتی کامل توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی در خصوص ارائه الکترونیکی اسناد در اعتبارات اسنادی بین‌المللی، نقش قابل توجهی در ترویج استفاده از فناوری اطلاعات در حوزه اعتبارات اسنادی داشت و اتاق بازرگانی بین‌المللی رسالت خود را در این زمینه به‌خوبی به‌انجام رساند؛ اما از سوی دیگر، ضروری است زیرساخت اجرای این مقررات و استفاده از فناوری اطلاعات در فرایند ارائه اسناد به‌صورت الکترونیکی در بانک‌ها نیز وجود داشته باشد (Burnett & Bath, 2009, p. 198) و بنابراین ضروری است بانک‌ها در هنگام

1 . Data Messages

پذیرش نقش (صادر کننده، ابلاغ کننده، تأیید کننده یا...) در اعتبار اسنادی الکترونیکی، این قابلیت را در خود احراز کنند که با توجه به شرایط موجود و امکان ارائه اسناد به صورت الکترونیکی، تجهیزات و امکانات لازم برای دریافت این اسناد و بررسی و ارزیابی آن‌ها را دارند یا خیر؛ زیرا در غیر این صورت، از یک سو ممکن است بررسی طولانی و ورود ایرادات غیر واقعی به اسناد، موجب ورود زیان به ذی نفع شود و از سوی دیگر این امکان متصور است که بانک به سبب پذیرفتن اسناد مجعول یا غیر واقعی موجب ورود زیان به متقاضی یا خودش شود؛ به همین دلیل در بخش ملاحظات مقدماتی «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد»، این موضوع تصریح شده است که بانک‌ها قبل از صدور، ابلاغ، تأیید یا انتقال هر اعتبار اسنادی مشمول این مقررات، باید اطمینان یابند که توانایی دریافت و ارزیابی اسناد مطابق با این مقررات را دارند.

با توجه به اینکه در بحث ارائه اسناد توسط ذی نفع به بانک و همچنین بررسی اسناد توسط بانک، قوه قاهره مفهومی شناخته شده است (Evan, 2020, p.4)، «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» حتی این موضوع را مدنظر قرار داده است که ممکن است بانکی در زمان صدور، ابلاغ، تأیید یا انتقال اعتبار اسنادی، توانایی دریافت و ارزیابی اسناد را در خود تشخیص دهد، اما در یک بازه زمانی، به صورت موقت، به دلیل بروز واقعه‌ای این توانایی را از دست دهد. در چنین مواردی و با توجه به احتمال منقضی شدن مهلت ارائه اسناد توسط ذی نفع و به منظور حفظ حقوق وی، این مقررات در بند «e» ماده ۶ تصریح کرده است که چنانچه بانک باز باشد اما از حیث فنی، سامانه‌های بانک قادر به دریافت اسناد الکترونیکی نباشند، این بانک برای ذی نفع «بسته» تلقی می‌شود و ذی نفع می‌تواند حتی در صورت منقضی شدن تاریخ ارائه اسناد، در نخستین روزی که ایراد فنی سامانه‌های بانک مرتفع شد، اقدام به ارائه الکترونیکی اسناد کند.

۳. شرایط اجرای اصل مطابقت دقیق اسناد در اعتبارات اسنادی الکترونیکی

برای آنکه ذی نفع بتواند با ارائه اسناد الکترونیکی، وجه اعتبار اسنادی را دریافت کند،

وجود برخی شرایط لازم است که در این بند بررسی می‌شوند. توجه به این نکته ضروری است که در صورت مجاز بودن ذی‌نفع به ارائه اسناد الکترونیکی (موضوع بند ۱-۳)، درباره چگونگی ارائه این اسناد و ضوابط بررسی آن توسط بانک، اصل بر آن است که «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» حاکم باشد و چنانچه این مقررات درباره موضوعی سکوت کرده باشند، با عنایت به ماهیت جامع «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی - نسخه ۶۰۰»، برای تمامی اقسام اعتبارات اسنادی می‌توان قائل شد که مقررات مزبور، نقاط خلأ و موارد سکوت در خصوص اعتبارات اسنادی الکترونیکی را نیز پوشش می‌دهند و اصل بر آن است که این مقررات به‌عنوان ضوابط پایه، در صورت سکوت یا اجمال «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» حاکم‌اند (Meral, 2019, p. 150).

۱-۳. تصریح به مجاز بودن ارائه اسناد به صورت الکترونیکی

ذی‌نفع اعتبار اسنادی در صورتی می‌تواند اقدام به ارائه اسناد به صورت الکترونیکی به بانک کند که مجاز به این امر باشد و مطابق با شرایط و مندرجات اعتبار اسنادی، اسناد الکترونیکی نیز معتبر تلقی شده باشد (Burnett & Bath, 2009, p. 246). در خصوص تصریح اعتبار اسنادی نسبت به شکل ارائه اسناد به بانک، وضعیت‌های متعددی متصور است: چنانچه در اعتبار اسنادی تصریح شده باشد که اسناد مندرج در آن باید به صورت کاغذی به بانک ارائه شود، در صورتی که ذی‌نفع به ارائه الکترونیکی آن اقدام کند، اسناد ارائه شده به بانک با اعتبار اسنادی مطابقت نخواهد داشت و بانک اسناد مزبور را رد می‌کند. برعکس، چنانچه در اعتبار اسنادی تصریح شده باشد که اسناد صرفاً به صورت الکترونیکی به بانک ارائه شود، ذی‌نفع باید به ارائه الکترونیکی اسناد اقدام کند و ارائه اسناد کاغذی با رد این اسناد توسط بانک مواجه خواهد شد. حالت دیگر، وضعیتی است که در اعتبار اسنادی تصریح شده است ذی‌نفع می‌تواند تمام یا بخشی از اسناد را به صورت الکترونیکی یا کاغذی به بانک ارائه کند که در این حالت، ذی‌نفع مطابق با تصریح اعتبار

اسنادی، از آزادی عمل برخوردار خواهد بود (Bhagal & Trivedi, 2019, p. 160) و می‌تواند مطابق آن، تمام یا بخشی از اسناد را به صورت الکترونیکی و مابقی را به صورت کاغذی به بانک ارائه کند.

چنانچه در اعتبار اسنادی درباره شکل ارائه اسناد، اساساً هیچ بندی مطرح نشده و راجع به این موضوع سکوت شده باشد، دو وضعیت متصور است:

وضعیت نخست آن است که چنانچه در اعتبار اسنادی تصریح شده باشد «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» بر آن حاکم است و روابط طرفین بر اساس آن تنظیم می‌شود، مطابق با بند «b» ماده ۱ این مقررات، ضوابط مزبور بر این اعتبار حاکم خواهد بود و بر اساس آن، ذی‌نفع می‌تواند اسناد را به صورت الکترونیکی نیز به بانک ارائه دهد. سؤالی که در اینجا پیش می‌آید این است: آیا در چنین وضعیتی ذی‌نفع مجاز است اسناد را به صورت کاغذی نیز ارائه کند یا خیر؟ در پاسخ می‌توان گفت با توجه به عدم تصریح این مقررات به اینکه اسناد الزاماً باید به صورت الکترونیکی ارائه شوند و همچنین با عنایت به اینکه در بند «a» ماده ۲ این مقررات تصریح شده است که اعتبارهای اسنادی مشمول «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد»، جز در مواردی که خلاف آن تصریح شود، مشمول «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی - نسخه ۶۰۰» نیز هستند و در نتیجه بر اساس این مقررات مجازند اسناد را به صورت کاغذی نیز ارائه کنند (Clarke & Hooley, 2017, p. 773)، ذی‌نفع می‌تواند بین ارائه اسناد به صورت الکترونیکی، کاغذی یا ترکیبی (بخشی به صورت الکترونیکی و بخشی به صورت کاغذی) یکی را انتخاب کند و مطابق آن، به ارائه اسناد اقدام کند.

وضعیت دوم مربوط به مواردی است که در اعتبار اسنادی مشمول «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» بر آن تصریح نشده است. در چنین وضعیتی با عنایت به اینکه خود اعتبار بر امکان ارائه اسناد به صورت

الکترونیکی تصریح ندارد و بر مقرراتی که چنین اختیاری را برای ذی نفع قائل شوند نیز به عنوان مقررات حاکم بر اعتبار تصریح نشده است، ذی نفع اختیار ارائه اسناد به صورت الکترونیکی را ندارد و در صورتی که اسناد مندرج در اعتبار اسنادی را به صورت الکترونیکی به بانک ارائه کند، بانک بر اساس اصل مطابقت دقیق اسناد، مکلف است اسناد مزبور را رد کند و از پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی نفع خودداری نماید.

۲-۳. داشتن امضای الکترونیکی

امضا عبارت از هر نشانه‌ای است که معرف هویت شخصی باشد. هر سند زمانی منتسب به شخصی می‌شود که وی، شخص، آن را امضا کند و نوشته‌ها و به طور کلی هر مکتوب یا داده‌ای که فاقد امضا باشد، پیش نویس و ناقص تلقی می‌شود و به عنوان سند قابلیت انتساب ندارد (عرفانی، ۱۳۹۳، ص ۹۶). در ارائه اسناد به صورت الکترونیکی نیز «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» به این مهم توجه داشته و با عنایت به ماهیت الکترونیکی اسناد، در بند «a» ماده ۳ تصریح کرده است که در تمام مواردی که وجود امضا ضروری است، در ارائه الکترونیکی اسناد (مطابق با قیود مذکور در بند فوق) توسط ذی نفع اعتبار اسنادی، امضای الکترونیکی^۱ کفایت می‌کند (Shaffer, 2019, p.3) و بند «b» همان ماده در تعریف امضای الکترونیکی اسناد ارائه شده جهت دریافت وجه اعتبار اسنادی بیان می‌دارد که امضای الکترونیکی به معنای یک فرایند داده‌ای منضم یا به نحو منطقی متصل به سند الکترونیکی است که توسط یک شخص (امضاکننده) به منظور نشان دادن هویت و افزودن تصدیق خود، ذیل سند الکترونیکی اضافه می‌شود. این تعریف مشابهت زیادی با تعریف امضای الکترونیکی در قانون تجارت الکترونیکی ایران مصوب ۱۳۸۲ دارد که بیان می‌دارد: «امضای الکترونیکی عبارت از هر نوع علامت منضم شده یا به نحو منطقی متصل شده به داده پیام است که برای شناسایی امضاکننده داده پیام مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

1 . Electronic Signature

بر این اساس، وجود امضای الکترونیکی در اسناد ارائه شده به بانک، از موارد ضروری برای تطبیق این اسناد با اعتبار اسنادی است و بدون آن بانک از پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی نفع خودداری می کند. با عنایت به ماهیت سند، ضرورتی ندارد امضای الکترونیکی شخص ذی نفع ذیل تمام اسناد ارائه شده به بانک باشد (Byrne, 2012, p. 260)، بلکه حسب مورد ممکن است این امضادر خصوص برخی اسناد (مانند اعلامیه تکمیل اسناد) توسط ذی نفع به صورت الکترونیکی ذیل اسناد درج شود و در برخی موارد، مانند اسناد حمل (بارنامه، گواهی بازرسی و...)، توسط سایر اشخاص (متصدی حمل، شرکت بازرسی و...) امضا شود و توسط ذی نفع به بانک ارائه گردد.

۳-۳. قابل احراز بودن تاریخ صدور

یکی از شرایطی که «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» مقرر کرده، آن است که سند ارائه شده باید دارای این قابلیت باشد که تاریخ صدور آن قابل احراز و صحت سنجی باشد؛ زیرا در بسیاری از موارد، تاریخ صدور یک یا چند سند مذکور در اعتبار اسنادی در تشخیص اعتبار یا مهلت ارائه این اسناد مهم و تأثیرگذار است (Burnett & Bath, 2009, p. 246) و بنابراین برای اینکه بانک در بررسی اسناد ارائه شده، اعتبار و دارای مهلت بودن ارائه اسناد را بررسی کند، باید بتواند تاریخ صدور این اسناد را به درستی و مبتنی بر شواهد عینی تشخیص دهد. ماده ۱۰ «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» به صراحت بیان می دارد که یک سند ارائه شده الکترونیکی باید دارای تاریخ صدور یا قرائنی مبنی بر تاریخ صدور باشد. همچنین در مواردی برای جلوگیری از بروز تخلف از جانب ذی نفع، بانک تاریخ صدور اسناد را بررسی می کند و با اوضاع و احوال موجود (از جمله تاریخ قرارداد پایه و تاریخ صدور اعتبار اسنادی) مطابقت می دهد و در چنین مواردی نیز، احراز تاریخ صدور اسناد برای بانک ضرورت دارد.

برای مثال بر اساس بند «C» ماده ۱۴ «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی»،

ذی‌نفع مکلف است اسناد حمل را ظرف مدت ۲۱ روز از تاریخ حمل به بانک ارائه کند و چنانچه این مهلت منقضی شود، اسناد مزبور در اصطلاح «کهنه و بیات» می‌شود (بناء نیاسری، ۱۳۹۵، ص ۴۷۷) و بانک می‌تواند به استناد اینکه اسناد مزبور خارج از موعد مقرر به بانک ارائه شده‌اند، از پرداخت وجه اعتبار اسنادی خودداری کند (Lee, 2013, p. 133). با عنایت به اینکه مبدأ مهلت ۲۱ روزه تاریخ حمل است نه تاریخ صدور اسناد (Langerich, 2009, p. 182) ماده ۱۱ «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» تصریح کرده که چنانچه زمان حمل در اسناد مشخص نشده باشد، اصل بر آن است که تاریخ صدور اسناد، تاریخ حمل است و به این ترتیب، با توجه به اینکه مطابق ماده ۱۰ اسناد باید دارای تاریخ صدور باشند، تاریخ حمل اسناد نیز تعیین تکلیف می‌شود.

«مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» ضرورت وجود تاریخ را برای تمامی اسناد ارائه شده (نه صرفاً اسناد حمل) مقرر کرده و تفاوتی میان اسناد قائل نشده است و چنانچه سندی بدون تاریخ به صورت الکترونیکی به بانک ارائه شود، بانک از پذیرفتن سند مزبور و پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی‌نفع خودداری و وی را به ارائه سند مطابق با شرایط مذکور در ماده ۱۰ ملزم می‌کند.

۳-۴. صدور اعلامیه تکمیل اسناد توسط ذی‌نفع

با توجه به اینکه بانک صرفاً پس از دریافت تمامی اسناد مذکور در اعتبار اسنادی به پرداخت وجه آن به ذی‌نفع اقدام می‌کند و با عنایت به اینکه لازم نیست ذی‌نفع تمام اسناد مذکور در اعتبار اسنادی را به صورت یک جا به بانک تحویل دهد و می‌تواند با رعایت مهلت‌های مقرر، اسناد مذکور در اعتبار اسنادی را به صورت جداگانه و در زمان‌های مختلف به بانک ارائه دهد، ضروری است ذی‌نفع پس از ارائه کامل اسناد به بانک، این موضوع را به بانک اطلاع دهد تا بانک فرایند بررسی اسناد را (که فرایندی جامع و شروع آن منوط به وصول تمام اسناد است) آغاز کند. (Meral, 2019, p. 150)

بند «C» ماده ۶ «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد»

مقرر می‌دارد که ذی‌نفع پس از ارائه تمام اسناد به بانک، باید اعلامیه‌ای با عنوان «اعلامیه تکمیل اسناد»^۱ صادر کند و به بانک ارسال نماید. این اعلامیه بیانگر آن است که اسناد ارائه شده به بانک از نظر ذی‌نفع تکمیل است و بر اساس بندهای اعتبار اسنادی برای دریافت وجه آن کفایت می‌کند (Byrne, 2012, p. 267) و از این طریق، مهلت بانک برای بررسی اسناد مذکور (۵ روز) آغاز می‌شود. این سند توسط ذی‌نفع صادر و به بانک ارسال می‌شود. اهمیت این سند تا حدی است که بر اساس بند «C» ماده ۶ مقررات فوق‌الذکر، چنانچه به بانک ارسال نشود، ارائه اسناد توسط ذی‌نفع ناقص تلقی می‌شود و بانک تکلیفی به بررسی اسناد ارائه شده و پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی‌نفع ندارد.

در خصوص صدور اعلامیه تکمیل اسناد، توجه به این نکته ضروری است که تکلیف صدور این سند صرفاً در مرحله ارائه اسناد توسط ذی‌نفع است و در مراحل آتی (تسویه حساب بین بانک‌ها)، چنانچه بانک ابلاغ کننده یا بانک تأیید کننده اسناد دریافتی را به بانک صادر کننده ارسال کنند، بر اساس بند «C» ماده ۶ «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» نیازی به صدور این اعلامیه ندارند. علت را می‌توان در این امر جست‌وجو کرد که اساساً ارائه اسناد به صورت جداگانه و در زمان‌های مختلف، معمولاً توسط ذی‌نفع انجام می‌شود و مقررات فوق‌الذکر برای مشخص شدن زمان آغاز تکلیف بانک به بررسی اسناد، اصل را بر آن گذاشته است که تا زمان صدور اعلامیه تکمیل اسناد، ارائه اسناد توسط ذی‌نفع ناقص است و بانک تکلیفی به بررسی ندارد و ذی‌نفع مکلف است پس از ارائه تمام اسناد و کامل شدن آن‌ها، این موضوع را به اطلاع بانک برساند؛ در حالی که در ارائه اسناد توسط بانک ابلاغ کننده یا بانک تأیید کننده به بانک صادر کننده این ملاحظه وجود ندارد و معمولاً اسناد به صورت کامل ارسال می‌شود و از همین رو مقررات مزبور نیز صدور چنین اعلامیه‌ای را در این مرحله لازم ندانسته است.

با توجه به مطالب مذکور و با توجه به اینکه صدور اعلامیه تکمیل اسناد صرفاً برای آگاهی

1. Notice of Completeness

بخشیدن به بانک است (Meral, 2019, p. 150)، به نظر می‌رسد صدور این اعلامیه جنبهٔ طریقیّت دارد و چنانچه بانک به هر طریق دیگر از تکمیل اسناد توسط ذی‌نفع مطلع شود، می‌تواند به بررسی اسناد و پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی‌نفع اقدام کند. طریقیّت داشتن ارسال اعلامیهٔ تکمیل اسناد، دارای این اثر است که چنانچه بانک ابلاغ‌کننده یا بانک تأییدکننده بدون وجود این اعلامیه اقدام به پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی‌نفع کند، در مرحلهٔ ارسال اسناد به بانک صادرکننده و درخواست بازپرداخت وجه اعتبار اسنادی، بانک صادرکننده نمی‌تواند این ادعا را مطرح کند که اسناد ارائه‌شده توسط ذی‌نفع ناقص است و به این ترتیب از بازپرداخت وجه اعتبار اسنادی خودداری کند؛ زیرا اقدام بانک ابلاغ‌کننده یا بانک تأییدکننده به بررسی اسناد و تشخیص مطابقت آن با اعتبار اسنادی و پرداخت وجه به ذی‌نفع، کاشف از اطلاع آن‌ها از کامل بودن اسناد ارائه‌شده توسط ذی‌نفع است؛ در حالی که اگر صدور این اعلامیه جنبهٔ موضوعیت داشته باشد، به صرف نبود این اعلامیه، بانک صادرکننده، به رغم کامل بودن تمامی اسناد مذکور در اعتبار اسنادی، می‌تواند از بازپرداخت وجه اعتبار اسنادی به بانک ابلاغ‌کننده یا بانک تأییدکننده خودداری کند که این نتیجه با روح مقررات حاکم بر اعتبارات اسنادی، از جمله «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی – نسخهٔ ۶۰۰» و «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد»، مغایر است.

۳-۵. مطابقت داشتن قالب الکترونیکی سند با نوع مذکور در اعتبار اسنادی

یکی از مسائل مهمی که ذی‌نفع در ارائهٔ اسناد به بانک باید مورد توجه قرار دهد و آن را رعایت کند، مطابقت دقیق نوع سند الکترونیکی است (Dalmia, 2008, p. 210). قالب سند الکترونیکی^۱ بیانگر نوع آن سند^۲ یا روشی استاندارد برای نشان دادن ساختار الکترونیکی، نحوهٔ قرارگیری یا رمزنگاری آن است. مادهٔ ۵ «مقررات متحدالشکل

1 . File Format

2 . File Type

اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» مقرر کرده است که در یک اعتبار اسنادی مشمول این مقررات، لازم است قالب الکترونیکی ای که هر یک از اسناد مذکور در اعتبار اسنادی باید در آن قالب به بانک ارائه شوند، مشخص گردد و چنانچه برای یکی یا تمام اسناد مذکور، قالب خاصی مشخص نشده باشد، ذی نفع می تواند سند الکترونیکی مزبور را در هر قالبی به بانک ارائه دهد. به این ترتیب در خصوص قالب اسناد الکترونیکی ارائه شده توسط ذی نفع به بانک، دو وضعیت متصور است:

وضعیت نخست آن است که ذی نفع سند الکترونیکی را در همان قالب مذکور در متن اعتبار اسنادی به بانک ارائه دهد یا چنانچه اعتبار اسنادی در خصوص قالب سند الکترونیکی ساکت باشد، آن را در هر قالبی به بانک ارائه کند. (Burnett & Bath, 2009, p. 246). در این وضعیت، ذی نفع مطابق متن اعتبار اسنادی به تکلیف خود عمل می کند و بر اساس بند «C» ماده ۷ مقررات فوق الذکر، حتی چنانچه بانک موفق به بازگشایی این قالب نشود، نمی تواند از ذی نفع بخواهد قالب آن را عوض کند یا این مورد را یکی از دلایل رد اسناد مزبور قرار دهد. لازم به ذکر است که با توجه به دقت بانک ها در خصوص تعیین قالب سندها و نرم افزارهای پیشرفته بازگشایی انواع قالب های الکترونیکی، این مورد در عمل بروز چندانی ندارد (Byrne, 2012, p. 261). توجه به این نکته ضروری است که چنانچه سند مطابق قالب مذکور در اعتبار اسنادی ارسال شده باشد اما به دلیل خرابی سند^۱ بانک قادر به باز کردن آن نباشد، باید این موضوع به ذی نفع اطلاع داده شود و ذی نفع نیز مکلف است ظرف ۳۰ روز به ارائه مجدد سند الکترونیکی اقدام کند.

وضعیت دوم آن است که قالب سند الکترونیکی در اعتبار اسنادی مشخص شده باشد، اما ذی نفع سند را در قالبی غیر از آن ارائه دهد. برای مثال در اعتبار اسنادی تصریح شده است که سند الکترونیکی گواهی بازرسی در قالب تصویر ارسال شود، اما ذی نفع به ارسال متن آن سند الکترونیکی اقدام کند. در این وضعیت، حتی چنانچه بانک قادر به باز کردن و اجرای

1. Data Corruption

این سند الکترونیکی باشد، این سند، سندی غیر منطبق با اعتبار اسنادی خواهد بود و بانک مکلف است آن را رد کند و از پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی نفع خودداری نماید.

نتیجه

اتاق بازرگانی بین المللی همسو با پیشرفت فناوری اطلاعات و توسعه تجارت بین الملل، به روزرسانی مقررات مربوط به ابزارهای پرداخت بین المللی، به ویژه اعتبارات اسنادی، را همواره مدنظر داشته و از سال ۲۰۰۲ تا کنون، مکرراً به موضوع اعتبارات اسناد الکترونیکی پرداخته و مقرراتی در این زمینه تنظیم کرده است. بر اساس اصل مطابقت دقیق اسناد، بانک در صورتی به پرداخت وجه اعتبار اسنادی به ذی نفع اقدام می کند که وی اسنادی منطبق با اعتبار اسنادی ارائه دهد و با توجه به اینکه در اعتبارات اسنادی بین المللی، بُعد مسافت بین ذی نفع، متقاضی و بانک های دخیل در فرایند اعتبار اسنادی (معمولاً متقاضی و بانک صادر کننده در یک کشور دارای اقامتگاه هستند و کشور محل اقامت ذی نفع و بانک ابلاغ کننده یا تأیید کننده یکسان است که البته در برخی موارد استثنائاتی مشاهده می شود) این ترجیح را ایجاد می کند که ذی نفع بدون نیاز به مراجعه یا ارائه اسناد کاغذی، قادر به ارائه اسناد مطابق با اعتبار اسنادی برای دریافت وجه آن باشد، اتاق بازرگانی بین المللی امکان ارائه الکترونیکی اسناد را پیش بینی می کند و مقرراتی تفصیلی در این زمینه، از جمله «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» (مصوب ۲۰۱۹)، تنظیم می نماید.

در «مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی برای ارائه الکترونیکی اسناد» حدود الزامات ذی نفع و بانک های دخیل در فرایند اعتبار اسنادی در زمینه ارائه اسناد الکترونیکی پیش بینی شده و ضوابطی، از جمله لزوم تصریح به مجاز بودن ارائه الکترونیکی اسناد، مطابقت قالب داده ها با شرایط مندرج در اعتبار اسنادی، صدور اعلامیه تکمیل اسناد، درج امضای الکترونیکی و...، در آن مقرر شده است و همچنین برخی محدودیت های موجود در این عرصه، مانند خرابی داده ها یا ناتوانی بانک هادر

مواجهه با اسناد الکترونیکی ارائه شده توسط ذی نفع، مورد توجه این مقررات قرار گرفته و برای آن راهکارهایی در نظر گرفته شده است تا به این طریق، حدود حقوق و تکالیف اشخاص دخیل در فرایند اعتبار اسنادی مشخص شود و موجب گردد بازرگانان در ارائه اسناد و بانک‌ها در بررسی و ارزیابی اسناد ارائه شده، رویه واحد و مشخصی داشته باشند.

همگامی با توسعه تجارت بین الملل در ایران اقتضای می‌کند که افزون بر احکام کلی مندرج در قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲، مقررات مربوط به ابزارهای پرداخت بین المللی (از جمله مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی) نیز به موضوع استفاده از فناوری اطلاعات در فرایندهای اجرایی این ابزارهای پرداخت توجه کنند و مقرراتی تفصیلی، فنی، دقیق و جامع تدوین نمایند تا زمینه را برای استفاده از ابزارهای نوین فناوری اطلاعات، به ویژه در اعتبارات اسنادی (به عنوان رایج ترین شیوه پرداخت بین المللی)، فراهم آورند. استفاده از فناوری اطلاعات در فرایند اعتبارات اسنادی، علاوه بر تسهیل فرایند مزبور و صرفه جویی قابل توجه در هزینه و زمان، موجب می‌شود بازرگانان (اعم از داخلی و خارجی) به استفاده از اعتبارات اسنادی صادر شده یا تأیید شده توسط بانک‌های ایرانی، تمایل داشته باشند و به دنبال آن، نقش بانک‌های ایرانی در عرصه تجارت بین الملل گسترش یابد.

منابع

۱. اشمیتوف، کلایو. ام. (۱۳۹۱). *حقوق تجارت بین الملل ترجمه بهروز اخلاقی و همکاران*. تهران: انتشارات سمت.
۲. بناء نیاسری، ماشاء الله، (۱۳۹۵). *حقوق اعتبارات اسنادی (تجاری و تضمینی)*. ج ۲. تهران: انتشارات شهر دانش.
۳. عرفانی، محمود (۱۳۹۳). *حقوق تجارت: اسناد تجاری*. تهران: انتشارات جنگل.
4. Bhogal, T. & Trivedi, A. (2019). *International Trade Finance: A Pragmatic Approach*. Springer Nature.

5. Burnett, R. & Bath, V. (2009). *Law of International Business*. Federation Press.
6. Byrne, J. E. (2012). The Four Stages in the Electrification of Letters of Credit. *Journal of international commercial law*, 3.
7. Chow, D. & Schoenbaum, T. (2020). *International Business Transactions: Problems, Cases, and Materials*. Wolters Kluwer Law & Business.
8. Clarke, M. A. & Hooley, R. J. (2017). *Commercial Law: Text, Cases, and Materials*. Oxford University Press.
9. Dalmia, S. (2008). *Financial Supply Chain*. Tata McGraw-Hill Education.
10. Davies, M. & D. V. Snyder (2014). *International Transactions in Goods*. Oxford University Press.
11. Evan, M. (2020). Force Majeure and Closure: Recent ICC Guidance and U. S. Letter of Credit Cases from Prior Crises. Institute of International Banking Law & Practice Online Annual LC Survey West.
12. Ferrero, S. (2011). Some Consideration on the Doctrine of Strict Compliance and the Autonomy Principle in Documentary Credit. *Business Jus il mondo*.
13. Garner, B. (2011). *Garner's Dictionary of Legal Usage*. 3th Edition. Oxford University Press.
14. Hao, Y. (2013). Risk Analysis of Letter of Credit. *International Journal of Business and Social Science*, 4(9).
15. Karl, A. (2003). Letters of Credit and the Doctrine of Strict Compliance, Sinsheim.
16. Kaynak, E. & Seyoum, B. (2014). *Export-Import Theory Practice and Procedures*. Routledge.
17. Langerich, R. (2009). *Documentary Credits in Practice*. Second Edition. Nordea.
18. Lee, E. S. (2013). *Management of International Trade*. Springer Science & Business.
19. Meral, Y. (2019). *Tools and Techniques for Implementing International E-Trading Tactics for Competitive Advantage*. IGI Global.
20. Meynell, D. (2019). Commentary on eUCP Version 2.0 and eURC Version 1.0, International Chamber of Commerce.
21. Reuvid, J. & Sherlock, J. (2011). *International Trade: An Essential Guide to the Principles and Practice of Export*. Kogan Page Publishers.

22. Schaffer, R. & Agusti, F. (2017). *International Business Law and Its Environment*. 10th edition. Cengage Learning.

23. Schmand, D. (2018). Making Trade Finance Digitalisation Happen. Global Trade—Securing Future Growth, The International Chamber of Commerce (ICC).

24. Shaffer, S. (2019). Electronic Signatures under UCP600. Documentary Credit World.